

Psycho-Social Factors Correlating with Drugs Abuse Preventive Behaviors among Thai Adolescence: Application of Meta-Analysis¹

Kreangsak Ubonsai²
Orn-uma Charoensuk³
Skol Voracharoensri⁴

Received: May 6, 2018

Accepted: July 15, 2018

Abstract

This research aims to study the correlation coefficients of the psycho-social factors that correlate with adolescences' drugs abuse preventive behaviors. Meta-analysis described by Glass was used. The sample consisted of 21 quantitative researches which focused on adolescences' drugs abuse preventive behaviors. The criterions of selection were a) Fundamental statistics have to be sufficient to calculate the correlation coefficient or the effect size, b) Publication should be during 1997 – 2017, and c) Papers should be searched and downloaded full text from database. The means of research quality scores were 3.25. Based on the meta-analysis, the findings showed that psycho-social factors correlating with adolescences' drugs abuse preventive behaviors can be divided into 3 groups which are, ordered by the correlation coefficients as follows: psychological-trait ($\bar{r}=0.472$), situational factors ($\bar{r}=0.429$), and psychological-state factors ($\bar{r}=0.398$), respectively. The prime factors with highest correlation coefficients in each group were future orientation ($\bar{r}=0.553$), social support from surrounded people ($\bar{r}=0.616$), and subjective norms ($\bar{r}=0.551$), respectively.

Keywords: research synthesis, meta-analysis, drugs, adolescence

¹ This paper submitted in partial fulfillment of Doctoral Dissertation in Research and Development on Human Potentials Program, with concentration in Educational Research and Statistics, Faculty of Education, Srinakharinwirot University

² Graduate Student, Doctoral Degree in Research and Development on Human Potentials Program, Faculty of Education, Srinakharinwirot University, Email: kreangsak137@hotmail.com

³ Assistant Professor at Faculty of Education, Srinakharinwirot University

⁴ Associate Professor at Faculty of Education, Srinakharinwirot University

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น: การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ห่อภิมาน¹

เกรียงศักดิ์ อุบลไพโร²

อรอุมา เจริญสุข³

สกล วรเจริญศรี⁴

บทคัดย่อ

การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่นด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ห่อภิมานตามแนวคิดของกลาสกลุ่มตัวอย่างคือ รายงานการวิจัยเชิงปริมาณที่มีประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น มีการรายงานค่าสถิติพื้นฐานที่เพียงพอต่อการนำมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หรือค่าขนาดอิทธิพลได้ ตีพิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2540–2560 สามารถสืบค้นและดาวน์โหลดฉบับสมบูรณ์ได้ ซึ่งมีรายงานการวิจัยที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ จำนวน 21 เรื่อง ผลการประเมินคุณภาพของงานวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพของงานวิจัยเท่ากับ 3.25 ส่วนผลการวิเคราะห์ห่อภิมาน พบว่า กลุ่มปัจจัยทางจิตสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น ได้แก่ กลุ่มปัจจัยด้านจิตลักษณะ กลุ่มปัจจัยด้านสถานการณ์ และกลุ่มปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ ด้วยค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.472 0.429 และ 0.398 ตามลำดับ โดยมีตัวแปรที่สำคัญในแต่ละกลุ่มปัจจัย ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต การสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง และการคล้อยตามผู้อื่น โดยมีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.553 0.616 และ 0.551 ตามลำดับ

คำสำคัญ: การสังเคราะห์งานวิจัย การวิเคราะห์ห่อภิมาน ยาเสพติด วัยรุ่น

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของปริญญาโทระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ แขนงวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² นิสิตปริญญาเอก สาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีเมล: kreangsak137@hotmail.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

⁴ รองศาสตราจารย์ ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่มาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

“ยาเสพติดนี้มันก่อให้เกิดความเดือดร้อนหลายอย่าง โดยที่ไม่ได้ตั้งใจ ทั้งข้าราชการตำรวจ ทหารหรือโรงพยาบาลของรัฐและเอกชนต่างๆ เดือดร้อนหมดและสิ้นเปลือง คนทั่วไปก็สิ้นเปลือง แทนที่จะมีเงินทอง มีทุนมาสร้างบ้านเมืองให้สบาย ให้เจริญ มัวแต่ต้องมาปราบปรามยาเสพติด มัวแต่ต้องมาเสียค่าดูแล และรักษาทั้งผู้เสพยา ผู้เป็นคนเดือดร้อน อย่างนี้เสียเงินและเสียชื่อเสียง...” (พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2545: ออนไลน์)

จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตรที่ยกมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและผลกระทบของปัญหาเสพติด ซึ่งถือเป็นปัญหาในระดับสากลที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในทุกภาคส่วนของสังคมโลก การแพร่ระบาดของยาเสพติดยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง แม้จะมีกฎหมายที่มีบทลงโทษขั้นรุนแรงก็ตาม จากรายงานสถานการณ์ยาเสพติดโลกปี 2017 พบว่า จำนวนผู้เสพยาเสพติดทั่วโลกที่ได้ทำการสำรวจมาตั้งแต่ปี 2006 มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสถิติที่สำรวจล่าสุดในปี 2015 พบว่า จำนวนประชากรโลกที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 64 ปี มีการเสพยาเสพติดจำนวนมากถึง 255 ล้านคน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2014 ถึง 8 ล้านคน ผลจากการสำรวจยังพบอีกว่าแนวโน้มการเสพยาเสพติดยังอยู่ในระดับคงที่หรืออาจเพิ่มขึ้นได้ในอนาคตตามอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลก (United Nations Office on Drugs and Crime, 2017: 13) ส่วนรายงานสถิติเกี่ยวกับสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยปี 2559 พบว่า การจับกุมคดียาเสพติดทั่วประเทศ มีจำนวนถึง 169,448 คดี มีผู้ต้องหาจำนวน 182,225 คน ในส่วนของการบำบัดฟื้นฟู พบว่า มีจำนวนผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดจำนวน 303,501 ราย เมื่อแยกตามช่วงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเยาวชนในช่วงอายุระหว่าง 15 ถึง 24 ปี (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2559ก: 1) ในส่วนของผู้ที่แพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่า กรุงเทพมหานครยังคงเป็นพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดมากที่สุดอย่างต่อเนื่อง โดยการสำรวจในปี 2559 มีคดียาเสพติดในเขตกรุงเทพมหานครทั้งสิ้น 9,129 คดีและมีจำนวนผู้ต้องหา 6,988 คน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2559ข: 63)

การวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้นมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและคณะกรรมการความสงบแห่งชาติที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน หรือ นโยบายประชารัฐ โดยแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงปี 2559 - 2562 ซึ่งกำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 8 ยุทธศาสตร์ ตามกรอบแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558 - 2562 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ ยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีเป้าหมายเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดให้กับเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา กลุ่มผู้ใช้แรงงานและประชาชนทั่วไป ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว ชุมชน เพื่อลด

ผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดรายใหม่ มาตรการสำคัญในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ คือ การสร้างภูมิคุ้มกัน และป้องกันยาเสพติด และรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2559: 10-14)

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนวัยรุ่น พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีการศึกษาใน 2 แนวทาง กล่าวคือ แนวทางแรกเป็นการวิจัยประเภทศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ เพื่อค้นหาปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญด้านต่างๆ ของพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด ได้แก่ ปัจจัยด้านจิตลักษณะเช่น การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Kumpfer & Turner, 1990; Simons-Morton et al., 1999; Allahverdipour et al., 2007(a); Allahverdipour et al., 2007(b); Nguyen et al., 2011; Choi et al., 2013; Ehret et al., 2013; Oh & Kim, 2014) การควบคุมตนเอง (Simons-Morton et al., 1999; Allahverdipour et al., 2007(a); Allahverdipour et al., 2007(b); Hohman et al., 2013; เกษมจันทร์, 2541; ฐิยาพร กันตารณวัฒน์, 2546; สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล, 2552; ศุภร ชินะเกต, 2553) และความภาคภูมิใจในตนเอง (สุภาพร ธนะชานันท์, 2546; ฐิยาพร กันตารณวัฒน์, 2546; สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล, 2552) ปัจจัยด้านโรงเรียน เช่น ความผูกพันกับโรงเรียน (Kumpfer & Turner, 1990; Wongtongkam et al., 2014; สุภาพร ธนะชานันท์, 2546) เป็นต้น ปัจจัยด้านเพื่อน เช่น ความสัมพันธ์กับเพื่อน (Kumpfer & Turner, 1990; Simons-Morton et al., 1999; ปิยดา ละอองปลิว, 2546; สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล, 2552) เป็นต้น แนวทางที่สองของการศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนวัยรุ่นเป็นการวิจัยประเภทการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลของโปรแกรมฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ว่ามีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดอย่างไร ตัวอย่างงานวิจัย เช่น การศึกษาของสุขฤดี ธัชชฤกษ์ (2543) ได้สร้างโปรแกรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

อย่างไรก็ตามแม้งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่นทั้งในส่วนที่เป็นการวิจัยประเภทความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและงานวิจัยประเภทเชิงทดลองจะมีการศึกษาอย่างกว้างขวาง แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในขอบเขตที่เฉพาะเจาะจงและเป็นองค์ความรู้ที่กระจัดกระจาย ยังไม่ได้มีผู้ประมวลจัดหมวดหมู่ในลักษณะปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตสังคมของพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น ทำให้ผลงานวิจัยขาดความต่อเนื่อง ไม่เห็นภาพรวมขององค์ความรู้ รวมทั้งทำให้นักพัฒนาไม่สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มากเท่าที่ควร ทั้งนี้ในปัจจุบันมีวิธีวิทยาการวิจัยรูปแบบหนึ่งที่เรียกว่า การสังเคราะห์งานวิจัย (Research synthesis) ซึ่งนงลักษณ์ วิรัชชัย (2542: 33) ได้กล่าวถึงความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัยว่า เป็นระเบียบวิธีการศึกษาตามระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์เพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในเรื่องเดียวกันหลายเรื่องมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติหรือวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้ข้อสรุปของผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการสังเคราะห์

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น โดยใช้วิธีการวิเคราะห์อภิมาน (Meta-analysis) ซึ่งจะทำได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับค่าขนาด

อิทธิพลของปัจจัยเชิงเหตุสำคัญที่ส่งผลให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมกำบังตนเองจากยาเสพติดและสามารถได้แนวทางที่ประโยชน์ในการเสริมสร้างเยาวชนกลุ่มปกติให้เป็นผู้มีศักยภาพ มีภูมิคุ้มกันและมีพฤติกรรมกำบังตนเองจากยาเสพติดได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกำบังตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ห่อหุ้ม

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกำบังตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่นด้วยวิธีการวิเคราะห์ห่อหุ้มในครั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปในเชิงสหวิชาการผู้วิจัยได้อาศัยกรอบแนวคิดรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) (Magnusson & Endler, 1977; ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2541) เป็นกรอบความคิดพื้นฐานในการจัดกลุ่มตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมบุคคล สรุปได้ว่า สาเหตุของพฤติกรรมของบุคคล มี 4 กลุ่มสาเหตุ ได้แก่ 1) สาเหตุทางจิตใจที่ติดตัวมาแต่เดิม เป็นจิตลักษณะพื้นฐานของบุคคล เรียกว่า จิตลักษณะเดิม (Psychological attributes) เกิดจากการถ่ายทอดทางสังคมหรือประสบการณ์ต่างๆ จากครอบครัวและโรงเรียนสะสมกันมาตั้งแต่วัยเด็ก ตัวอย่างเช่น สุขภาพจิต เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เป็นต้น 2) สาเหตุจากสถานการณ์ปัจจุบันที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่ เรียกว่า ลักษณะทางสถานการณ์ (Situational factors) มี 2 ลักษณะ คือ 2.1) สถานการณ์ที่เอื้ออำนวยให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่น่าปรารถนา ตัวอย่างเช่น การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม การที่บุคคลได้รับการฝึกอบรมต่างๆ ทำให้สามารถแสดงพฤติกรรมที่น่าปรารถนาได้ และ 2.2) สถานการณ์ที่ขัดขวางไม่ให้คุณแสดงพฤติกรรมที่น่าปรารถนาเพิ่มมากขึ้น เช่น สภาพแร้นแค้น การถูกล่วงโทษ การมีภาระงานมาก ความขัดแย้งในหน่วยงาน เป็นต้น 3) เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุทางจิตลักษณะเดิมกับสาเหตุทางสถานการณ์ปัจจุบัน เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical interaction) เช่น นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และมีแบบอย่างที่ไม่ดี ทำให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมมากกว่านักเรียนประเภทตรงข้าม เป็นต้น และ 4) เป็นสาเหตุทางจิตลักษณะที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ปัจจุบันที่บุคคลประสบอยู่ เรียกว่า จิตลักษณะตามสถานการณ์ (Psychological states) เป็นปฏิสัมพันธ์แบบโนตน (Organismic interaction) เช่น เจตคติต่อพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งความวิตกกังวลตามสถานการณ์ เป็นต้น

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงมีแนวทางในการกำหนดกลุ่มตัวแปรเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกำบังตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่นเป็น 3 กลุ่มตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะ ตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ และตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ปรินต์หรือวิทยานิพนธ์ จากสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้ 1) มีประเด็นการศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่นโดยเป็นงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์หรือเชิงทดลอง 2) เป็นผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2560 3) เป็นเอกสารเผยแพร่ที่สามารถสืบค้นและดาวน์โหลดฉบับสมบูรณ์ได้ (Full text) และ 4) เป็นรายงานการวิจัยที่รายงานค่าสถิติพื้นฐาน เพียงพอต่อการนำมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หรือค่าขนาดอิทธิพลได้

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ปรินต์หรือวิทยานิพนธ์จากสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้กลุ่มตัวอย่างงานวิจัยทั้งสิ้น 21 เรื่อง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการรวบรวมดังนี้

ขั้นสืบค้นข้อมูล ผู้วิจัยสืบค้นรายงานการวิจัยจากฐานข้อมูล Thai Digital Collection (ThaiLis) ใช้คำสืบค้น เช่น พฤติกรรมการป้องกันยาเสพติด พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด พฤติกรรมหลีกเลี่ยงยาเสพติด เป็นต้น โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 62 เรื่อง

ขั้นการคัดเลือกงานวิจัย ผู้วิจัยคัดเลือกงานวิจัยตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งประเมินคุณภาพงานวิจัยโดยใช้แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย ในขั้นนี้มีรายงานการวิจัยที่เป็นไปตามเกณฑ์และมีคะแนนคุณภาพระดับปานกลางขึ้นไปจำนวน 21 เรื่องโดยทั้งหมดเป็นรายงานการวิจัยประเภทสหสัมพันธ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1) แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย มีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 5 ระดับ จำนวน 26 ข้อ ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ประเมิน คือ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำเสนอรายงานการวิจัย ซึ่งปรับปรุงจากแบบประเมินของนงลักษณ์ วิรัชชัย (2552: 400-410) จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญรวมทั้งมีการทดลองใช้ประเมินงานวิจัยจำนวน 2 เรื่อง โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้วิจัยเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของคะแนนการประเมิน

2) แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย เป็นแบบบันทึกที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของเล่มรายงานการวิจัย เช่น ชื่อผู้วิจัย ชื่องานวิจัย สถาบันที่ผลิตงานวิจัย ปีที่พิมพ์ วัตถุประสงค์ เป็นต้น ส่วนที่ 2 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัย เช่น ลักษณะของตัวแปรที่ศึกษา ประเภทเครื่องมือที่ใช้ ค่าความเชื่อมั่น ค่าสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อสรุปสาระสำคัญของงานวิจัยด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่และร้อยละ ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์อภิมานโดยผู้วิจัย

ใช้การวิเคราะห์ตามแนวของ Glass, McGaw, & Smith (1981:29) โดยเลือกใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นดัชนีมาตรฐาน และนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มาปรับแก้ความคลาดเคลื่อนในการวัด (Measurement error) โดยใช้สูตรของ Hunter และ Schmidt (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542: 87; อ้างอิงจาก Hunter & Schmidt, 1990) ซึ่งได้เสนอสูตรในการปรับแก้ความคลาดเคลื่อนจากการวัด ดังนี้

$$r_c = \frac{r}{\sqrt{r_{xx}}\sqrt{r_{yy}}}$$

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ และส่วนที่ 2 เป็นผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์ทอริมาน ในแต่ละส่วนมีข้อค้นพบดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

คุณลักษณะทั่วไปของงานวิจัย แบ่งออกเป็นข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มและ ข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐาน

ข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่ม

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ จำนวน 21 เล่ม ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 เล่ม (ร้อยละ 47.60) รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 6 เล่ม (ร้อยละ 28.60) มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 9.50) ตามลำดับ ส่วนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยนเรศวร มีจำนวนมหาวิทยาลัยละ 1 เล่ม (ร้อยละ 4.80) งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มีความแตกต่างกัน 11 สาขาวิชา โดยสาขาวิชาที่มีการทำวิจัยมากที่สุด คือ สาขาวิชาสุศึกษา และจิตวิทยา สาขาวิชาละ 5 เล่ม (ร้อยละ 23.80) รองลงมาคือ สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา และสาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ สาขาวิชาละ 2 เล่ม (ร้อยละ 9.60) ส่วนสาขาวิชาอื่นๆ มีการทำวิจัยอย่างละ 1 เล่ม (ร้อยละ 4.8) คือ การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริหารการศึกษา พัฒนศึกษาศาสตร์ พัฒนาสังคม พลศึกษา การจัดการภาครัฐและเอกชน สาธารณสุขศาสตร์

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นปริญญาโทปริญญาตรีระดับปริญญาโท จำนวน 19 เล่ม (ร้อยละ 90.50) และปริญญาโทปริญญาตรีระดับปริญญาเอก จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 9.50) ซึ่งตีพิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี 2541 – 2556 โดยปีที่พิมพ์งานวิจัยมากที่สุด คือ ปี 2543 และ 2546 จำนวน 3 เล่ม (ร้อยละ 14.30) ส่วนในปี 2547 2548 2549 2550 และ 2551 จำนวนปีละ 2 เล่ม (ร้อยละ 9.50) นอกจากนั้นพิมพ์ปีละ 1 เล่ม (ร้อยละ 4.80) คือ ปี 2541 2542 2544 2553 และ 2556

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ จำนวน 20 เล่ม (ร้อยละ 95.20) และงานวิจัยเชิงทดลองและสหสัมพันธ์ จำนวน 1 เล่ม (ร้อยละ 4.80) โดยวัตถุประสงค์การวิจัยส่วนใหญ่คือ เพื่อหา

ความสัมพันธ์ (ร้อยละ 35.0) รองลงมาคือ เพื่อศึกษา (ร้อยละ 30.0) ส่วนวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ใช้น้อยที่สุด คือ สสำรวจ/บรรยายและอธิบาย (ร้อยละ 6.70)

ประเภทของสมมติฐานที่มีมากที่สุด คือ ประเภทไม่มีทิศทาง จำนวน 13 เล่ม (ร้อยละ 61.0) รองลงมาคือ มีทิศทางและไม่มีทิศทาง จำนวน 5 เล่ม (ร้อยละ 23.80) และประเภทมีทิศทาง จำนวน 3 เล่ม (ร้อยละ 14.30)ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 14 เล่ม (ร้อยละ 66.70) รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 6 เล่ม (ร้อยละ 28.60) และระดับอุดมศึกษา จำนวน 1 เล่ม (ร้อยละ 4.80) ตามลำดับ

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน 4 วิธี โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้มากที่สุด คือ วิธีการเลือกแบบหลายขั้นตอน จำนวน 10 เล่ม (ร้อยละ 47.60) รองลงมาคือ วิธีการเลือกแบบแบ่งชั้น จำนวน 9 เล่ม (ร้อยละ 42.90) ส่วนวิธีการเลือกแบบเจาะจง และสุ่มอย่างง่าย มีการใช้วิธีละ 1 เล่ม (ร้อยละ 4.80) เครื่องมือวิจัยส่วนใหญ่ใช้ประเภทแบบสอบถาม/แบบวัดมากที่สุด (ร้อยละ 72.40) รองลงมาคือ แบบทดสอบ (ร้อยละ 27.60)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่ไม่มีการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์ จำนวน 12 เล่ม (ร้อยละ 57.10) นอกจากนั้นจำนวน 9 เล่ม (ร้อยละ 42.90) มีการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการใช้สถิติวิเคราะห์สถิติวิเคราะห์ที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ Descriptive stat (ร้อยละ 30.50) รองลงมา คือ Multiple correlation/regression (ร้อยละ 28.95) ส่วนประเภทสถิติที่ใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 1.45) คือ Dependent sample t-test path analysis และ HLM

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มีจำนวนตัวแปรตามมากที่สุดจำนวน 3 ตัวแปร และน้อยที่สุดจำนวน 1 ตัวแปร จำนวนตัวแปรต้นเฉลี่ยเท่ากับ 6 ตัวแปร จำนวนตัวแปรต้นสูงสุดจำนวน 12 ตัวแปร ต่ำสุด 2 ตัวแปร ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เฉลี่ย 471 คน สูงสุด 2,369 คน ต่ำสุด 87 คน จำนวนสมมติฐานเฉลี่ย 7 สมมติฐาน สูงสุด 33 สมมติฐาน และต่ำสุด 1 สมมติฐาน คะแนนคุณภาพงานวิจัยเฉลี่ย 3.25 อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก คะแนนสูงสุด 3.80 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 2.26 คะแนน แสดงให้เห็นว่าคุณภาพงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

ข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐาน

คุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐาน พบว่า ประเภทเครื่องมือวัดตัวแปรตามร้อยละ 100 คือ แบบสอบถาม/แบบวัดส่วนชนิดของความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม ร้อยละ 100 คือ แบบความสอดคล้องภายใน และประเภทความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม ร้อยละ 100 คือ ความตรงตามเนื้อหา

คุณลักษณะงานวิจัยประเภทตัวแปรต้นที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามแนวคิดทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม คือ กลุ่มจิตลักษณะ กลุ่มสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ โดยตัวแปรต้นในกลุ่มจิตลักษณะที่มีการใช้มากที่สุด คือ ความภาคภูมิใจในตนเอง (ร้อยละ 7.90) ตัวแปรต้นในกลุ่มสถานการณ์ที่ใช้มากที่สุด คือ ความสัมพันธ์ในครอบครัว (ร้อยละ 10.50) และตัวแปรต้นในกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่ใช้มากที่สุด คือ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด (ร้อยละ 17.10)

คุณลักษณะงานวิจัยประเภทเครื่องมือวัดตัวแปรต้นที่ใช้มากที่สุด คือ แบบสอบถาม/แบบวัด (ร้อยละ 89.50) ส่วนชนิดของความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดตัวแปรต้น ร้อยละ 100 คือ แบบความสอดคล้องภายใน และประเภทความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรต้น ร้อยละ 100 คือ ความตรงตามเนื้อหา โดยค่าความเชื่อมั่นเฉลี่ยของเครื่องมือวัดตัวแปรตามและตัวแปรต้น เท่ากับ 0.851 และ 0.825 ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ก่อนการปรับแก้ความคลาดเคลื่อนในการวัด เท่ากับ 0.421

ส่วนที่ 2 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์ถ้อยความ

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มุ่งศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น โดยผู้วิจัยเลือกใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นดัชนีมาตรฐานในการวิเคราะห์เนื่องจากการสังเคราะห์เบื้องต้น พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่รายงานค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ รวมทั้งการแปลความหมายเป็นที่รู้จักกว้างขวางกว่าค่าขนาดอิทธิพล

การสังเคราะห์งานวิจัยในส่วนนี้ ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมในการจัดกลุ่มตัวแปร โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มจิตลักษณะ กลุ่มสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ สำหรับเกณฑ์ในการจัดตัวแปรเข้ากลุ่มปัจจัยต่างๆ ผู้วิจัยพิจารณาจากนิยามปฏิบัติการของตัวแปรในงานวิจัยแต่ละเรื่อง ผลจากการสังเคราะห์ พบว่า กลุ่มตัวแปรทั้ง 3 กลุ่ม มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ตาราง 1 สถิติบรรยายและผลการทดสอบลักษณะการแจกแจงของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ก่อนและหลังการปรับแก้ความคลาดเคลื่อนในการวัด

สถิติบรรยาย	ขนาดความสัมพันธ์		r ปรับแก้แล้ว	
	Statistic	Std.Error	Statistic	Std.Error
Mean	0.421	0.016	0.430	0.015
Variance	0.019		0.017	
Std. Deviation	0.137		0.130	
Minimum	0.073		0.075	
Maximum	0.807		0.707	
Skewness	-0.124	0.276	-0.464	0.276
Kurtosis	0.753	0.545	0.507	0.545

1) ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 1 แสดงให้เห็นค่าสถิติบรรยายของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ก่อนและหลังการปรับแก้ จากค่าสถิติแสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ก่อนและหลังการปรับแก้ค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดมีทั้งหมด 76 ค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.421 และ 0.430 ตามลำดับ จะเห็นว่าค่าเฉลี่ยของ r ที่ปรับแก้แล้วจะมีค่าสูงกว่า r ที่ถูกปรับแก้เล็กน้อย และทุกค่ามีทิศทางความสัมพันธ์ในเชิงบวก ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 0.016 และ 0.015 ตามลำดับ แสดงว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยทั้ง 21 เล่ม มีค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์แตกต่างกันเล็กน้อย ลักษณะการแจกแจงของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ก่อนและหลังการปรับแก้ พบว่ามีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.073 และ 0.075 ค่าสูงสุดเท่ากับ 0.807 และ 0.707 ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จำแนกตามตัวแปรกำกับคุณลักษณะงานวิจัย โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า มีตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่ส่งผลทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ สาขาที่ผลิตงานวิจัย ประเภทของสมมติฐาน และระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มจำแนกตามตัวแปรสาขาที่ผลิตงานวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสาขาการจัดการภาครัฐและเอกชน มีค่าสูงที่สุด ($\bar{r} = 0.58$, $SD = 0.131$) รองลงมาคือ สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ($\bar{r} = 0.505$, $SD = 0.116$) และสาขาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด คือ สาขาวิชาพลศึกษา ($\bar{r} = 0.266$, $SD = 0.271$) เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายคู่ พบว่า สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา และสาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่า สาขาวิชาพลศึกษา

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มจำแนกตามตัวแปรประเภทของสมมติฐาน พบว่า งานวิจัยที่มีการตั้งสมมติฐานทั้งแบบมีทิศทางและไม่มีทิศทางมีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{r} = 0.467$, $SD = 0.137$) รองลงมาคือแบบไม่มีทิศทาง ($\bar{r} = 0.442$, $SD = 0.123$) และแบบมีทิศทาง ($\bar{r} = 0.314$, $SD = 0.107$) เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายคู่ พบว่า งานวิจัยที่มีสมมติฐานแบบมีทิศทางและไม่มีทิศทาง มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าแบบไม่มีทิศทาง และแบบไม่มีทิศทาง สูงกว่าแบบมีทิศทาง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มจำแนกตามตัวแปรระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{r} = 0.459$, $SD = 0.107$) รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. ($\bar{r} = 0.386$, $SD = 0.173$) และระดับอุดมศึกษา ($\bar{r} = 0.334$, $SD = 0.060$) ตามลำดับเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายคู่ พบว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าระดับอุดมศึกษา

3) ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น จำแนกตามปัจจัยเชิงสาเหตุ ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มจิตลักษณะ กลุ่มสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ พบว่า ปัจจัยต่างๆ ที่ศึกษามีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ปรับแล้วเท่ากับ 0.430 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกรายกลุ่มตัวแปร พบว่า ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะมีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{r} = 0.472$) รองลงมาคือ ตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ ($\bar{r} = 0.429$) และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ($\bar{r} = 0.398$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาค่าการกระจายของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในแต่ละกลุ่มตัวแปร พบว่า ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในช่วง 0.021 – 0.031 ดังแสดงผลการวิเคราะห์ในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสถิติเบื้องต้นของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ปรับแก้ จำแนกตามกลุ่มตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะ กลุ่มสถานการณ์ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์และกลุ่มรวม

สถิติบรรยาย	กลุ่มจิตลักษณะ		กลุ่มสถานการณ์		กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์		รวม	
	r	r ปรับ	r	r ปรับ	r	r ปรับ	r	r ปรับ
Mean	0.482	0.472	0.424	0.429	0.389	0.398	0.428	0.430
S.E. Mean	0.026	0.026	0.022	0.021	0.030	0.031	0.016	0.015
Std. Dev.	0.121	0.101	0.109	0.109	0.161	0.162	0.137	0.131
Median	0.455	0.477	0.429	0.439	0.374	0.385	0.413	0.432
Variance	0.015	0.01	0.012	0.012	0.026	0.026	0.019	0.017
Minimum	0.310	0.260	0.167	0.186	0.073	0.075	0.073	0.075
Maximum	0.807	0.640	0.705	0.707	0.683	0.671	0.807	0.707
Range	0.497	0.379	0.538	0.521	0.609	0.596	0.734	0.632
Skewness	0.999	0.005	-0.050	0.077	-0.216	-0.348	-0.124	-0.464
Kurtosis	0.941	-0.390	1.383	1.131	-0.327	-0.352	0.753	0.507
n	22	22	26	26	28	28	76	76

4) ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการป้องกันตนเอง จากยาเสพติดของวัยรุ่น จำแนกตามปัจจัยเชิงสาเหตุในแต่ละกลุ่มตัวแปรดังแสดงในตาราง 3 แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของตัวแปรเชิงสาเหตุวัดในค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดดังนี้

ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะ พบว่าตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{r} = 0.553$) รองลงมาคือ ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเอง ($\bar{r} = 0.551$) ส่วนตัวแปรมโนภาพแห่งตน เป็นตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด ($\bar{r} = 0.360$)

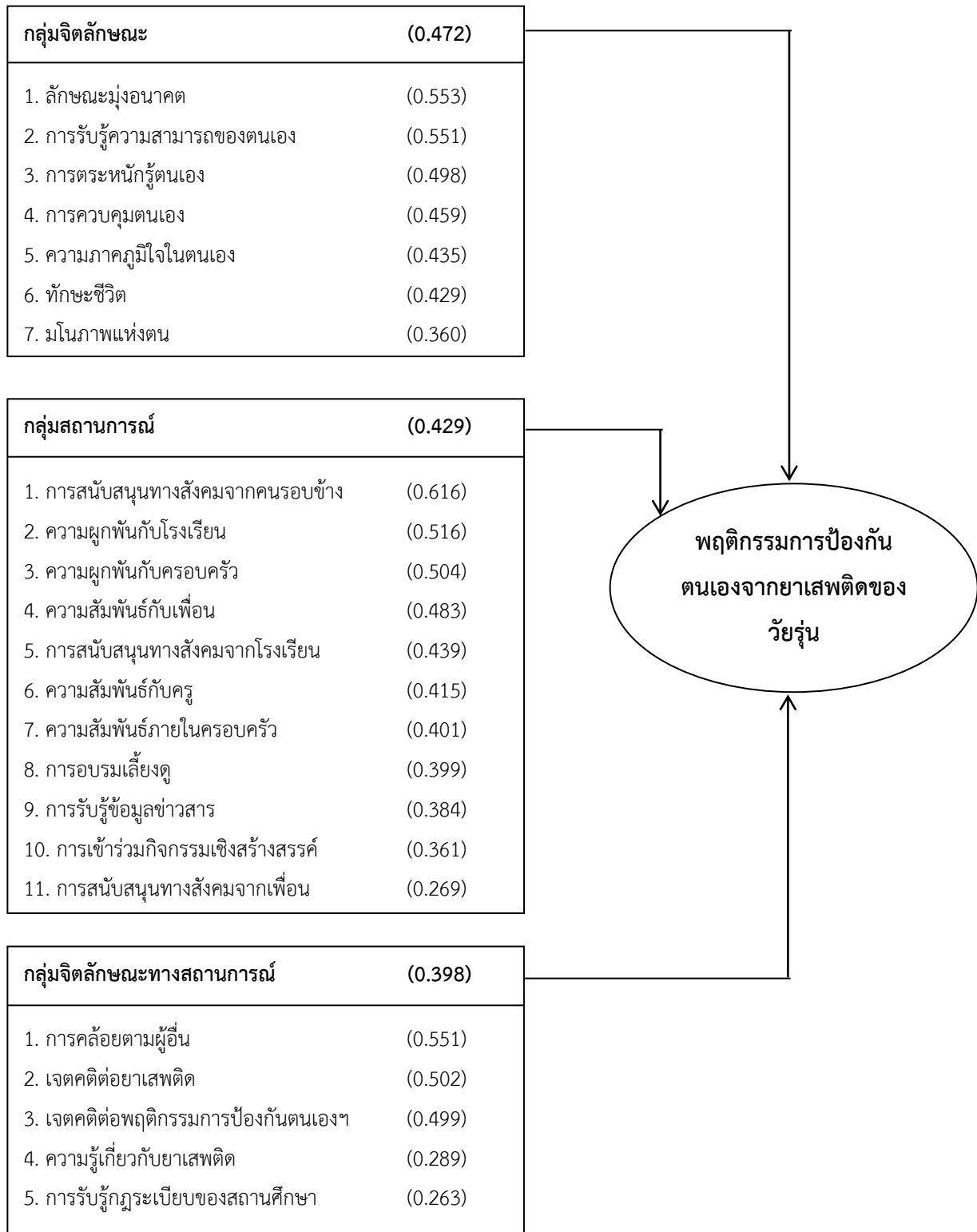
ตัวแปรในกลุ่มสถานการณ์ พบว่า ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{r} = 0.616$) รองลงมาคือ ตัวแปรความผูกพันกับโรงเรียน ($\bar{r} = 0.516$) ส่วนตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน เป็นตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด ($\bar{r} = 0.269$)

ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ พบว่า ตัวแปรการคล้อยตามผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{r} = 0.551$) รองลงมาคือ ตัวแปรเจตคติต่อยาเสพติด ($\bar{r} = 0.502$) ส่วนตัวแปรการรับรู้ภาวะเปียบของสถานศึกษา เป็นตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด ($\bar{r} = 0.261$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ปรับแก้ของกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะ กลุ่มสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่มีต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น

กลุ่มตัวแปร/ตัวแปร	$\bar{r}$	$\bar{r}$ ที่ปรับแก้	จำนวนค่า r	ลำดับ
กลุ่มจิตลักษณะ	0.482	0.472	22	
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	0.651	0.551	3	2
การควบคุมตนเอง	0.448	0.459	5	4
ความภาคภูมิใจในตนเอง	0.439	0.435	6	5
การตระหนักรู้ตนเอง	0.512	0.498	3	3
ลักษณะมุ่งอนาคต	0.534	0.553	2	1
ทักษะชีวิต	0.407	0.429	2	6
มโนภาพแห่งตน	0.351	0.360	1	7
กลุ่มสถานการณ์	0.424	0.429	26	
ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	0.397	0.401	8	7
การอบรมเลี้ยงดู	0.399	0.399	3	8
ความผูกพันกับครอบครัว	0.511	0.504	1	3
ความผูกพันกับโรงเรียน	0.479	0.516	1	2
การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน	0.424	0.439	2	5
ความสัมพันธ์กับครู	0.410	0.415	1	6
ความสัมพันธ์กับเพื่อน	0.478	0.483	4	4
การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน	0.255	0.269	2	11
การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	0.380	0.384	1	9
การเข้าร่วมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์	0.380	0.361	1	10
การสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง	0.614	0.616	2	1
กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์	0.389	0.398	28	
ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	0.270	0.289	13	4
เจตคติต่อยาเสพติด	0.509	0.502	8	2
เจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเอง	0.507	0.499	4	3
การคล้อยตามผู้อื่น	0.503	0.551	2	1
การรับรู้กฎระเบียบของสถานศึกษา	0.265	0.263	1	5

จากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่นจำแนกตามกลุ่มปัจจัยเชิงสาเหตุต่างๆ ผู้วิจัยจึงสรุปเป็นแผนภาพโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่นตามภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น

อภิปรายผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะเบื้องต้นของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ มีประเด็นที่น่าสนใจสำหรับการอภิปรายผล 2 ประการ ดังนี้

ประการแรก งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นปริญญาานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา และทั้งหมดเป็นประเภทงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ โดยวัตถุประสงค์ส่วนมากเพื่อเปรียบเทียบหรือหาความสัมพันธ์ แสดงให้เห็นว่างานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันตนเองจากยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นการวิจัยพื้นฐาน (Basic research) ที่ต้องการความรู้ความจริงในเชิงทฤษฎี จึงเป็นที่น่าเสียดายว่าองค์ความรู้ที่ได้สะสมมายังไม่ได้มีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น การนำตัวแปรสำคัญที่ค้นพบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสูงไปพัฒนาโดยการสอนหรือฝึกอบรมให้กับนักเรียนหรือเยาวชน เป็นต้น ผลการวิจัยในประเด็นนี้สอดคล้องกับการศึกษาของนริสรา พิงโพธิ์สก และธรรุศุภร์ จันประเสริฐ (2555) ที่สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและพบว่างานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (ร้อยละ 45.83)

ประการที่สอง งานวิจัยที่ผู้วิจัยคัดเลือกมาสังเคราะห์ทั้ง 21 เรื่อง เป็นงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ทั้งสิ้น เนื่องจากในขั้นตอนการสืบค้นพบว่าม้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่นที่เป็นงานวิจัยเชิงทดลองมีอยู่จำนวนหนึ่ง แต่เมื่อนำมาพิจารณาตามเกณฑ์ พบว่า งานวิจัยเชิงทดลองเหล่านี้มีการสร้างหลักสูตร/โปรแกรมฝึกอบรม ที่เน้นพัฒนาคุณลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น ทักษะชีวิต เป็นต้น และเน้นการวัดเพื่อเปรียบเทียบคะแนนของตัวแปรดังกล่าวก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยไม่ได้วัดไปถึงตัวแปรตามที่เป็นพฤติกรรมแต่อย่างใดจึงทำให้ไม่สามารถนำมาใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัยในครั้งนี้ได้

2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่นด้วยการวิเคราะห์ห่อภิมาณ มีประเด็นที่น่าสนใจสำหรับการอภิปรายผล 4 ประการ ดังนี้

ประการแรก ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่นจำแนกตามกลุ่มตัวแปรในแนวคิดทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม พบว่า กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะมีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด (r ที่ปรับแก้เท่ากับ 0.472) ซึ่งเป็นขนาดความสัมพันธ์ปานกลางค่อนข้างสูง มีทิศทางบวก แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล ผลการวิเคราะห์ที่ได้สอดคล้องกับการศึกษาของวันวิสา สิริระศาสตร์ (2554) ที่พบว่า ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับแรกๆ ที่สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้และพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยได้ (ค่าเบต้าอยู่ระหว่าง .28 ถึง .31)

ประการที่สอง เมื่อพิจารณาตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะ พบว่า ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($r = 0.553$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าลักษณะมุ่งอนาคตเป็นคุณลักษณะของวัยรุ่นที่สามารถคาดการณ์อนาคตว่าอะไรจะเกิดขึ้นจากพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เป็นในปัจจุบัน โดยเฉพาะกับปัญหา ยาเสพติด วัยรุ่นที่มีจิตลักษณะด้านนี้มากก็จะสังเกตเห็นได้ว่ายาเสพติดเป็นสิ่งไม่ดี หากเข้าไปเกี่ยวข้องอาจทำให้เกิดผลเสียต่อตนเองหรือครอบครัวในอนาคตได้ สอดคล้องกับการศึกษาของเบญจพร ประณีตวตกุล (2560) ที่พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 2 ของชุดตัวแปรจิตลักษณะและสถานการณ์ที่สามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันการรับและแพร่โรคของนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้ (ค่าเบต้าเท่ากับ .21)

ประการที่สาม เมื่อพิจารณาตัวแปรในกลุ่มสถานการณ์ พบว่า ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($r = 0.616$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในช่วงวัยรุ่นยังถือเป็นช่วงวัยที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ยังต้องการความช่วยเหลือ คำแนะนำ การอบรมสั่งสอน และการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ วัยรุ่นที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้างมาก ไม่ว่าจะเป็นจากบิดามารดา ครู หรือเพื่อน ทำให้เป็นผู้ที่มีความสุขสามารถปรับตัวได้ดี มีจิตใจที่เข้มแข็ง ไม่มีปัญหาในการดำเนินชีวิตมากนัก จึงไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น สอดคล้องกับการศึกษาของจิรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2555) ที่พบว่า ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับแรกที่สามารถทำนายพฤติกรรมรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ (ค่าเบต้าเท่ากับ .31)

ประการที่สี่ เมื่อพิจารณาตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ พบว่า ตัวแปรการคล้อยตามผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($r = 0.551$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่ต้องการแสวงหาอัตลักษณ์ของตนเอง ต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เพื่อนจึงเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นเป็นอย่างมาก ลักษณะที่กล่าวมานี้ อาจทำให้วัยรุ่นมีการคล้อยตามผู้อื่นในกลุ่มเพื่อให้เกิดการยอมรับ ซึ่งถ้าวัยรุ่นเลือกคบกลุ่มเพื่อนที่เป็นคนดี ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดก็จะทำให้วัยรุ่นมีแนวโน้มพฤติกรรมที่ไม่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้มาก สอดคล้องกับการศึกษาของปัทมาพร นพรัตน์ (2551) ที่พบว่า การคล้อยตามผู้อื่นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติในการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 (ค่า r เท่ากับ .451)

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการสังเคราะห์งานวิจัยทำให้ทราบว่างานวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่นส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ รวมทั้งผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงตัวแปรสำคัญต่างๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น ดังนั้น จึงควรมีการทำวิจัยเชิงทดลอง หรืองานวิจัยและพัฒนา ชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญที่ค้นพบอันจะเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาวัยรุ่นให้มีศักยภาพ มีความเข้มแข็งทางจิตใจ และไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลจากการศึกษาตัวแปรในกลุ่มต่างๆ พบว่า ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะมีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด และเมื่อพิจารณารายตัวแปร พบว่า ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่า 0.45 ซึ่งถือเป็นขนาดความสัมพันธ์ระดับปานกลางค่อนข้างสูง ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต การรับรู้ความสามารถของตนเอง การตระหนักรู้ตนเอง และการควบคุมตนเอง จึงควรนำตัวแปรเหล่านี้ไปออกแบบเพื่อสร้างโปรแกรมฝึกอบรมให้กับวัยรุ่น และทำวิจัยเชิงทดลองหาประสิทธิภาพของโปรแกรมหาดังกล่าว

2. จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เป็นตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำ จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการพิจารณาถึงแนวทางในการพัฒนานักเรียนวัยรุ่นที่ไม่ควรมุ่งเน้นการให้ความรู้ด้านยาเสพติด แต่เพียงอย่างเดียวเพราะไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมมากนัก ควรเน้นการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างลักษณะทางจิตใจควบคู่กันไปด้วย

เอกสารอ้างอิง

- เกษม จันทพร. (2541). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สาขาวิชาพัฒนาสังคม.
- จิรพัฒน์ ศิริรักษ์. (2555). ลักษณะสถานการณ์ในโรงเรียน ครอบครัว และจิตพอเพียงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์.
- ฐิยาพร กันตารณวัฒน์. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะบางประการกับการป้องกันการเสี่ยงทางเพศและการใช้ยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี (ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะศึกษาศาสตร์, การวิจัยและสถิติทางการศึกษา.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2541). รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) เพื่อการวิจัยสาเหตุของพฤติกรรมและการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์. วารสารทันตภิบาล, 10(2), 105 – 108.
- นริศรา พึ่งโพธิ์สภ และ ฐาศุภร์ จันประเสริฐ. (2555). การสังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย (รายงานผลการวิจัย). สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). การวิเคราะห์ทอภิมาน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2552). รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทย: การวิเคราะห์ทอภิมาน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจพร ประณีตวาทกุล. (2560). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันการรับและแพร่โรคในชีวิตประจำวันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สาขาการบริหารการพัฒนาสังคม.
- ปัทมาพร นพรัตน์. (2551). การศึกษาแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี (ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา.
- ปิยดา ละอองปลิว. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาการวัดผลการศึกษา.
- พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2545. สืบค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2561; จาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/21632-4.html>

- วันวิสา ศรีระศาสตร์. (2554). ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสถานการณ์ทางสังคม และการมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์.
- ศุภกร ชินะเกตุ. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดราชบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาพัฒนศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2559ก). ผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ ประจำปี 2558. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2559ข). แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล. (2552). การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการสูบบุหรี่/ดื่มสุราในวัยรุ่น และการศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลระหว่างอายุ (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะจิตวิทยา, สาขาวิชาจิตวิทยา.
- สุภาพร ธนะชานันท์. (2548). อิทธิพลของมาตรการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน และครอบครัวกับความผูกพันทางสังคมที่มีต่อการป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์.
- สุขฤดี ธัชศฤงคาร. (2543). โปรแกรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะพลศึกษา, สาขาวิชาสุขศึกษา.
- Allahverdipour, H., MacIntyre, R., Hidarnia, A., Shafii, F., Kzamnagad, A., Ghaleiha, A., & Emami, A. (2007a). Assessing protective factors against drug abuse among high school students: Self-control and the extended parallel process model. *Journal of Addictions Nursing*, 18(1), 65-73.
- Allahverdipour, H., MacIntyre, R., Hidarnia, A., Shafii, F., Kzamnagad, A., Ghaleiha, A., & Emami, A. (2007b). Behavioral intention to avoid drug abuse works as protective factor among adolescent. *Journal of Research in Health Sciences*, 7(1), 6-12.
- Choi, H. J., Krieger, J. L., & Hecht, M. L. (2013). Reconceptualizing efficacy in substance use prevention research: Refusal response efficacy and drug resistance self-efficacy in adolescent substance use. *Journal of Health Communication*, 28(1), 40-52.

- Ehret, P. J., Ghaidarov, T. M., & LaBrie, J. W. (2013). Can you say no? Examining the relationship between drinking refusal self-efficacy and protective behavior strategy use on alcohol outcomes. *Addictive Behaviors, 38*(4), 1898-1904.
- Glass, G. V., McGaw, B., & Smith, M. L. (1981). *Meta-analysis in social research*. Beverly Hills: SAGE.
- Hohman, Z. P., Crano, W. D., Siegel, J. T., & Alvaro, E. M. (2014). Attitude ambivalence, friend norms, and adolescent drug use. *Society for Prevention Research, 15*(1), 65-74.
- Kumpfer, K. L., & Turner, C. W. (1990). The social ecology model of adolescent substance abuse: Implications for revention. *The Interational Journal of the Addictions, 25*(4A), 435-463.
- Magnusson, D., & Endler, N. S. (1977). *Personallity at the crossroads: Current issues in interactionism psychology* (pp.18-21). New Jersey: LEA.
- Nguyen, A. B., Clark, T. T., & Belgrave, F. Z. (2011). Empathy and use behaviors among African-American adolescents. *Journal of Drug Education, 41*(3), 289-308.
- Oh, H. & Kim, Y. (2014). Drinking behavior and drinking refusal self-efficacy in Korean college students. *Psychological Reports, 115*(3), 872-883.
- Simons-Morton, B., Crump, A. D., Haynie, D. L., Saylor, K. E., Eitel, P., & Yu, K. (1999). Psychosocial, school, and parent factors associated with recent smoking among early-adolescent boys and girls. *Preventive Medicine, 28*(2), 138-148.
- United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). (2017). *World drug report 2017*. Retrieved from https://www.unodc.org/wdr2017/field/Booklet_1_EXSUM.pdf
- Wongtongkam, N., Ward, P. R., Day, A., & Winefield, A. H. (2014). The influence of protective and risk factors in individual, peer and school domains on Thai adolescents' alcohol and illicit drug use: A survey. *Addictive Behaviors, 39*(10), 1447-1451.

Translated Thai References (ส่วนที่แปลรายการอ้างอิงภาษาไทย)

- Bhanthumnavin, D. (1998). Interactionism model for research and development of human behaviors. *Thai Dental Nurse Journal, 10*(2), 105-108.
- Chinakate, S. (2010). *Factors affection to preventive behavior or drug among the vocational certificate students in colleges under the provincial* (Master's thesis). Silpakorn University, Faculty of Education, Development Education.
- His Majesty King Bhumibol Adulyadej's speech presented to the Thai people at Dusidalai Hall, Chitralada Villa, Dusit Palace on December 4, 2002. Retrieved from <http://www.thaihealth.or.th/Content/21632-4.html>

- Juntasorn, K. (1998). *Psycho-social correlates of resistance to amphetamine usage in Seconddary School* (Master's thesis). National Institute of Development Administration, School of Social and Environmental Development, Social development.
- Kantathanawat, T. (2003). *A study of some psychological characteristics related to sexual and drug risk preventive of mathayom suksa III students in primary schools under the Office of Saraburi provincial primary education* (Master's thesis). Srinakharinwirot University, Faculty of Education, Educational Research and Statistics.
- Laongphiw, P. (2003). *The relationship between some factors and drug addict preventive behavior of mathayomsuksa iii students* (Master's thesis). Srinakharinwirot University, Faculty of Education, Educational Measurement.
- Nopparat, P. (2008). *A study of relationship pattern between some factors and addicted preventive behavior of junior high school students in Uthaithani education area* (Master's thesis). Srinakharinwirot University, Faculty of Education, Educational Research and Statistics.
- Office of the Narcotics Control Board. (2016a). *Thailand narcotics control annual report 2016*. Bangkok: Office of the Narcotics Control Board.
- Office of the Narcotics Control Board. (2016b). *Thailand narcotics control action plan*. Bangkok: Office of the Narcotics Control Board.
- Peungposop, N., & Junprasert, T. (2012). *Research synthesis on the relation of psycho-social characteristic relevance to quality of life among elderly in Thailand* (Research Report). Bangkok: Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.
- Praneetvatakul, B. (2017). *Psychosocials as correlates of communicable disease preventive behavior in daily life of undergraduate students* (Master's thesis). National Institute of Development Administration, School of Social and Environmental Development, Social development.
- Sareerasart, W. (2011). *The relationship among social situations and psychological immunity to internet behavior focusing on safety and usefulness of female students in high schools with and without internet safety project* (Master's thesis). Srinakharinwirot University, Behavioral Science Research Institute, Applied Behavioral Science Research.
- Sirirak, C. (2012). *School and family situations, and psychological sufficiency correlates of responsible behaviors of Thai junior high school students* (Master's thesis). Srinakharinwirot University, Behavioral Science Research Institute, Applied Behavioral Science Research.

- Thanachanan, S. (2005). *The effect of narcotic prevention in schools and families, and social bonds on self-protection of mathayomsuksa three students in secondary schools under the office of the basic education commission in bangkok metropolitan* (Doctoral dissertation). Srinakharinwirot University, Behavioral Science Research Institute, Applied Behavioral Science Research.
- Thutsaringkarnskun, S. (2000). *Life skills development program for the prevention of amphetamine abuse of mathayomsukkai students in secondary school under the jurisdiction of department of generak education*. Ministry of Education (Master's thesis). Srinakharinwirot University, Faculty of Physical Education, Health Education.
- Wattananonsakul, S. (2009). *A development of the causal models of adolescent smoking/drinking behaviors and a study of model invariance across age* (Doctoral dissertation). Chulalongkorn University, Faculty of Psychology, Psychology.
- Wiratchai, N. (1999). *Meta analysis*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Wiratchai, N. (2009). *Synthesis report on quality of Thai education: Meta-analysis*. Bangkok: Chulalongkorn University.